

11

Kertomus hautaröykkiökaivauksesta Vähänkyrön Hiiripellon kylän Ojamäellä maanviljelijä Viljo Vuolteen talon tonttimaalla, jonka maisteri Toivo Vuorela apunaan ylioppilas Esko Sarasmo ja maisteri Hilikka Vilppula suoritti 5/7 - 9/7 1937 välisenä aikana Vaasan Entiset Lyseolaiset r.y:n (VELY)- rahoittamalla kaivausmatkalla Vähän- ja Isonkyrön pitäjissä 5/7 - 4/8 1937.

Kertomukseen liittyy kartta n:o 1 ja 5 valokuvaa (Päiväk. 1/10 -37, KM 10676, levyt n:o 11346-51.

Ojamäki, jolla röykkiö sijaitsee, on suunnilleen luodekaakko suunnassa oleva pitkänomainen kivikkoinen maastokohouma. Röykkiö on sen länsipäässä Kyrönjoen puolisessa korkeammassa osassa, Viljo Vuolteen talon aittarakennuksen nurkalla. Tal. kartan mukaan röykkiö on 5.3 km:n päässä SSW- suuntaan Vähänkyrön kirkosta.

Röykkiön oli tohtori A. Äyräpää pannut merkille käydessään paikalla vuonna 1933, jolloin hän lastalla koettaessaan kivien alta tapasi poltettuja luunsiruja. Kun maanviljelijä Vuolteen silloin rakenteella oleva aittarakennus tuli kulmallaan tunkeutumaan röykkiön alueelle, kartoitti tohtori Äyräpää röykkiön osittain, merkiten erityisesti rakennuksen tiellä olevat reunakivet. Vuonna 1934 tohtori Äyräpää kävi uudelleen paikkaa tarkastamassa (ks. tri Äyräpään kertomukset v:lta 1933 ja 1934 top. arkistossa).

Röykkiö oli kooltaan n. 13 x 14 m, ja sen keskellä oli silmäkivenä n. 2,5 m korkea pyöreähkö siirtolohkare. Selvästi havaittavissa oleva reunakiveys oli muodostettu kookkaista, osittain sängen suuristakin kivistä. Muuallakin röykkiössä olivat kivet yleensä kookkaita, yleisimmin päänkokoisia ja sitä suu-

rempia. Röykkiö ei kaivauksen alkaessa ollut enää alkuperäisessä kunnossaan, sillä koko länsipuoliskossa oli kiviä vain yksi kerros, nimittäin suuret pohjakivet. Toinen puolisko oli ehjeampi ja siinä oli kiviä osittain kolmisen kerrosta. Mistään varsinaisesta maatytyksestä ei ollut merkkejä havaittavissa.

Röykkiön hautauksen jätteet tavattiin silmäkiven kaakkoispuolella olevasta luualueesta, jonka laajuus oli n. 2 x 1 m. Nokimaata ja hiiltä oli koko röykkiön kaakkoispuoliskossa, tosin verraten heikosti. Lukuunottamatta joitakin runsaampia hiili- ja nokipesäkkeitä, jotka vaikuttivat murenneiden kekäleiden jäännöksiltä, noki oli pohjahiesussa liettyneenä ohuihin kerroksiin tai siellä täällä tavattavina pieninä hiilen siruina. Pohjakivien alla oli hiiltä ja nokea verraten syvälläkin, mutta ruudun F:5 noki- ja hiilitäplät olivat lähellä pintaa ulottuen korkeintaan 10 cm syvyyteen. Varsinaisella luualueella hiiliä ei esiintynyt lainkaan, ja hiili- ja luualueen raja oli selvä.

Luualue oli verraten harva, paitsi esineiden 10676:2-5 löytökohdan vaiheilla. 10676:3:n luona ulottui tiuha luupesäke n. 30-40 cm silmäkiven alle, ja sen reunoilla oli pystyssä kämmenen kokoiset laa'at. 10676:7:n löytökohdan luona hiili- ja luualueet menivät siten limittäin, että nokimaan reuna tunkeutui luualueen reunan alle n. 10 cm syvälle, vaakitusluvulle 1.78. Ruudussa E:5 oli pintaosassa luunmuruja, mutta sen alla vain hiilimaata. Ruuduissa D-E:3 oli parin pohjakiven alla luunsiruja. E:3:n luukohta on sama, josta tohtori Äyräpää v. 1933 oli tavannut luunsiruja.

Röykkiöstä tavattiin hauta-antimina kultainen maksurengas (10676:1), rautainen kaarisolki (10676:2), 2 putkikeihästä (10676:3-5) ja puukko (10676:7). Palanutta luuta saatiin talteen n. 310 gr.

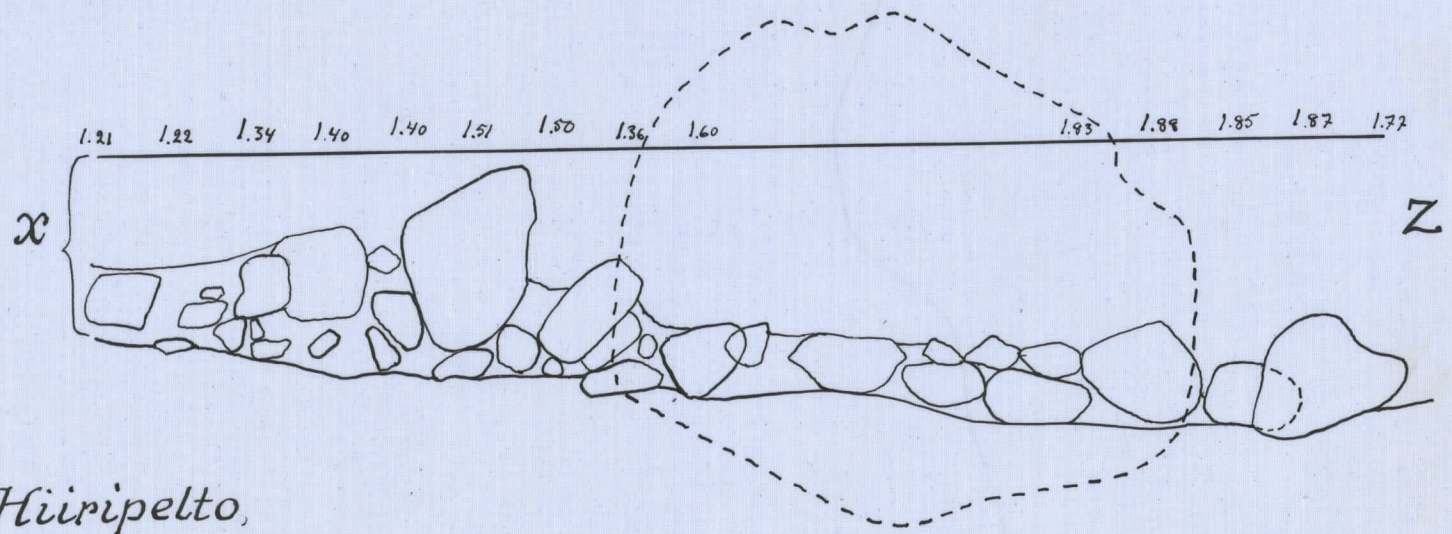
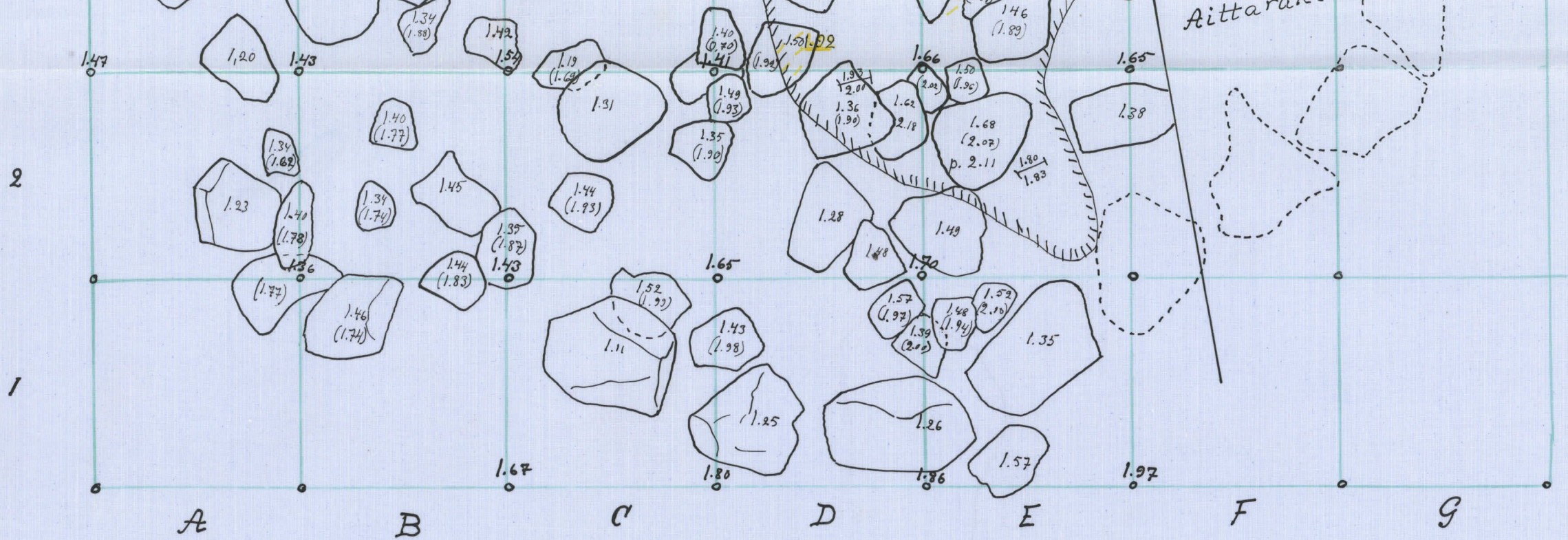
Löydöksistä päättäen on kyseessä soturin hauta luultavasti jälkiroomalaiselta ajalta. Ruumiinpolttoa ei nähtävästi ole suoritettu paikalla, vaan ovat luunsirut hautapanoksineen tuodut muualta samoin ehkä röykkiössä tavattu noki ja hiilikin.

Kaivayksen jälkeen röykkiö entistettiin.

Esko Saraommo

Talv. Toivo Nuorela.

Vähäkyrö, Hiiripelto,
Ojamäki, Vuolle.

Esko Sarasmo
5/7 - 9/7 -37.
Mittakaava 1:50

Kiintopiste = 0,97 reunakivellä
 raudanpaloja
 poltettuja luuta
 Kivet tri A. Ayräpää kartoitti 3/9 1933
 hiilialue
 hiilienyläraja
 -"- alaraja

Vähäkylä, Hiripeltö, Ojamäki,
Vuolle

levy 11346

E. Saraamo

Mr. Viljo Vuolteen
talo, Pöykkön sil-
mäkivi aittaraken-
nuksen murkalla.

Valok. lounaasta
2/8 - 37.

Pöykkö ennen kai-
vausta, pinta puh-
distettu.

Valok. lounaasta 9/8-37.

levy 11347

G. Saraamo

levy 11348

V. Vuorela

Pöykkö ennen kai-
vausta, puhdistettu.

Silmäkiven edessä
oli luu- ja löylyalue.

Valok. kaakosta 6/8-37.

Vähäkylä, Huiripeltö, Ojanmäki.
Vuolle.

kuvy 11349

T. Vuorela

Röykkiön kaakkois- sektori ennen kaivausta, puhdistettu. Valok. SSW-suunnasta aittarakennuksen katolta.
heinäk. 1937

kuvy 11350

T. Vuorela

Profiili itäkulmassa. paikka kartalla. SW-suunnasta
valok. 9/7 - 37.

Lite kaivauksista n. 1937.

V/276/K VÄHÄKYRÖ, HIIRIKOSKI 63°21'-2"48' 15.6.37/10.06 25/800 PALONPERÄ 16

Uusien
Fie

↑
Vuoille

P/88/K VÄHÄKYRÖ, HIIRIKOSKI 63°21'-2"48' 15.6.37/10.30 25/1000 PALONPERÄ ↓

